

Kopie
art. 792 Ger. W.
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer
2014/3403
Datum van uitspraak
22 december 2014
Rolnummer
2013/AB/626

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

vijfde kamer

Arrest

COVER 01-00000061990-0001-0010-01-01-1

ARBEIDSONGEVAL, BEROEPSZIEKTEN - arbeidsongeval
tegensprekelijk arrest
definitief

1. C

appellante, vertegenwoordigd door mr. W. GERLO loco mr. NOBEN Yves, advocaat te 1800
VILVOORDE, Rooseveltlaan 70

tegen

1. ETHIAS GEMEEN RECHT, met maatschappelijke zetel te 3500 HASSELT, Prins
Bisschopssingel 73,
geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. S. MINTEN loco mr. DE BONDT Jan, advocaat te
1070 BRUSSEL, Ninoofsesteenweg 643
2. KIND & GEZIN, Inter Verzelfstandigd Agentschap, met Rechtspersoonlijkheid, 1060
BRUSSEL, Hallepoortlaan 27,
geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. K. CLEREBAUT loco mr. VERBOUWE Stefaan,
advocaat te 1150 BRUSSEL, Tervurenlaan 270

***

*

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op
tegenspraak op 28-03-2013 door de arbeidsrechtbank te Brussel, 26e kamer (A.R. 11/14900),

het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 12-06-2013,

het tussenarrest van dit Hof d.d. 30-06-2014,

de conclusie na tussenarrest voor de appellante, neergelegd ter griffie op 28-08-2014,

de conclusies na tussenarrest voor de 1ste geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 22-08-2014
& 01-09-2014,

de conclusie na tussenarrest voor de 2de geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 29-08-2014,

de voorgelegde stukken.

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 20 oktober 2014, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op 24 november 2014 doch verdaagd naar heden.

***

*

I. VOORGAANDE RECHTSPLEGING

Met arrest van 30 juni 2014 verklaarde het arbeidshof het hoger beroep van mevrouw C tegen het vonnis dat op 28 maart 2013 werd gewezen door de arbeidsrechtbank te Brussel ontvankelijk; alvorens verder recht te doen heropende het arbeidshof de debatten teneinde partijen toe te laten gemotiveerd standpunt in te nemen over volgende vragen:

- heeft mevrouw C geopteerd voor de vergoeding van de blijvende arbeidsongeschiktheid in het kader van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector, of voor de vergoeding van de schade door de aansprakelijke dader van het verkeersongeval, en indien dit het geval is, heeft dit invloed op de door Ethias en Kind & Gezin lastens mevrouw C gestelde vordering?
- indien zij een optierecht heeft uitgeoefend, wat is het gevolg van het feit dat mevrouw C mogelijk eerst heeft geopteerd voor de vergoeding van de blijvende arbeidsongeschiktheid in het kader van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector?
- met betrekking tot een eventuele verjaring van de terugvordering door Ethias van de aan mevrouw C ten onrechte betaalde vergoedingen wegens blijvende arbeidsongeschiktheid op grond van het arbeidsongeval dat haar overkomen is op 3 december 1998.

II. VERDERE BEOORDELING

1. De oorspronkelijke vordering van mevrouw C en de oorspronkelijke tegenvordering van Ethias tot terugbetaling van de reeds betaalde rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid

1.1. De oorspronkelijke vordering van mevrouw C tot betaling van een rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid

a.-

In zijn arrest van 30 juni 2014 stelde het arbeidshof met betrekking tot het recht van mevrouw C op vergoeding wegens blijvende arbeidsongeschiktheid:

“Artikel 14 § 2 tweede lid van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector bepaalt dat de volgens het gemeen recht toegekende schadevergoeding niet samenvoegbaar is met de op de grond van voornoemde wet toegekende schadevergoedingen.

Artikel 14 § 2 eerste lid van dezelfde wet bepaalt echter ook dat, onverminderd de bepalingen van § 1, de in artikel 1 van de wet bedoelde personen of instellingen verplicht zijn de vergoedingen en renten die voortvloeien uit deze wet te betalen.

Rekening houdend met het cumulatieverbod in artikel 14 § 2 tweede lid van de Arbeidsongevallenwet en de pluraliteit van schuldenaars die voortvloeit uit het naast elkaar bestaan van twee systemen aangaande schadeloosstelling bij een arbeidswegongeval dat tevens een verkeersongeval is, rijst de vraag of het slachtoffer van het arbeidswegongeval/verkeersongeval beschikt over een keuzemogelijkheid om ofwel de forfaitaire schadevergoeding te vorderen vanwege de betaalplichtige rechtspersoon of instelling, ofwel om een vergoeding voor de volledige schade rechtstreeks van de aansprakelijke dader te eisen.

Aanvaard wordt dat dergelijk optierecht in de openbare sector nog steeds bestaat. (vgl. R. Janvier, Arbeidsongevallen publieke sector, IGO 29 november 2010, 104)”

b.-

Het evidente gevolg van het feit in de regeling van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector het slachtoffer van een arbeidswegongeval dat tevens een verkeersongeval is, kan opteren voor vergoeding van zijn blijvende arbeidsongeschiktheid hetzij in het stelsel van deze Arbeidsongevallenwet zelf hetzij volgens gemeen recht, is dat wanneer geopteerd wordt voor het ene stelsel, de toepassing van het andere stelsel wordt uitgesloten.

Voor de beoordeling van de aan het arbeidshof voorgelegde betwisting is dan ook van groot belang te weten voor welk stelsel mevrouw C   geopteerd heeft.

Partijen kregen de gelegenheid om standpunt in te nemen over de vraag of mevrouw C haar optierecht heeft uitgeoefend en in welke richting dit gebeurde.

Mevrouw C   stelt dat zij geopteerd heeft voor de toepassing van het stelsel van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector.

Deze stelling wordt ondersteund door de stukken van het dossier: mevrouw C verklaarde zich op 12 juni 2004 akkoord met het regelingsvoorstel van Kind & Gezin en

Ethias in het kader van de regeling Arbeidsongevallenwet Openbare Sector, en kwam slechts op 14 april 2005 vrijwillig tussen in de procedure voor de politierechtbank.

Ethias (gevolgd door Kind & Gezin) stelt dat mevrouw C weliswaar eerst heeft geopteerd voor een vergoeding in het kader van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector, maar vervolgens door haar vrijwillige tussenkomst in de procedure voor de politierechtbank haar keuze heeft gewijzigd en in tweede instantie heeft geopteerd voor een vergoeding van de schade in gemeen recht.

Naar het oordeel van het arbeidshof kan uit het enkele feit van de tussenkomst van mevrouw C in de procedure voor de politierechtbank niet, en alleszins niet met voldoende zekerheid, worden afgeleid dat zij haar eerste optie (vergoeding in het stelsel van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector) heeft ingeruild voor de tweede optie (vergoeding door de aansprakelijke derde in gemeen recht).

Alleszins is deze stelling niet te rijmen met de houding van mevrouw C die na de stopzetting van de betalingen van de jaarlijkse rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid in uitvoering van het akkoord ter zake tussen partijen, eerst met brieven van haar raadsman van 14 juni 2011 en 29 februari 2012 en vervolgens met dagvaarding van 4 november 2012, betaling vroeg van deze jaarlijkse rente.

c.-

Dat mevrouw C geopteerd heeft voor een vergoeding in het stelsel van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector, betekent dat zij terecht verdere uitvoering vordert van het akkoord dat met betrekking tot de toekenning van een jaarlijkse rente tussen partijen werd gesloten.

Haar oorspronkelijke vordering tot betaling van de verschuldigde rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid werd door de arbeidsrechtbank dan ook ten onrechte afgewezen, en de oorspronkelijke tegenvordering van Ethias tot terugbetaling van de reeds betaalde renten werd ten onrechte gegrond verklaard.

Het hoger beroep van mevrouw C is in deze gegrond.

d.-

In haar beroepsconclusie na heropening der debatten, neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 28 augustus 2014, stelt mevrouw C dat zij haar vordering uitbreidt en

tevens betaling vordert van de nalatigheidsintrest verschuldigd op de rente betaalbaar in de maand december 2013, en dit vanaf 1 maart 2014.

Terecht stelt Ethias dat uit artikel 775 eerste lid Ger.W. volgt dat na de bevolen heropening der debatten, het debat beperkt is tot de door de rechter aangegeven onderwerpen, doch geen nieuwe vorderingen kunnen worden ingesteld, en de bestaande vorderingen niet kunnen worden uitgebreid of gewijzigd.

In de mate dat de vordering van mevrouw C tot betaling van de nalatigheidsintrest verschuldigd op de rente betaalbaar in de maand december 2013, en dit vanaf 1 maart 2014, een nieuwe vordering zou zijn, zou deze dan ook niet toelaatbaar zijn.

Met toepassing van artikel 20bis Arbeidsongevallenwet Openbare Sector brengen de renten en kapitalen bepaald in deze wet echter van rechtswege intrest op, zodat de intrest verschuldigd zonder dat een uitbreiding van de vordering nodig is.

1.2. De oorspronkelijke vordering tot toekenning van een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding

Wanneer een vordering gesteld wordt in omstandigheden die bij de in het ongelijk gestelde partij wijzen op een lichtzinnigheid waaraan een normaal en bedachtzaam persoon zich niet schuldig zou hebben gemaakt, bijvoorbeeld wanneer een partij, zelfs te goeder trouw, een vordering instelt ten gevolge van een beoordelingsfout die zo evident dat deze partij er zich noodzakelijkerwijze rekenschap had van moeten geven en zich bijgevolg van het instellen van de vordering had moeten onthouden, is er sprake van een roekeloos geding.
(vgl. Cass. 15 mei 1941, Pas 1941, I 192)

Het gedrag van een procespartij zal tergend zijn wanneer eis of verweer gevoerd worden met het oogmerk om te schaden, en roekeloos wanneer het procesgedrag de grenzen van de normale uitoefening van het recht een eis in te stellen of verweer te voeren door een voorzichtig en bedachtzaam persoon kennelijk te buiten gaat.
(vgl. bijvoorbeeld Cass. 2 oktober 2008, www.juridat.be, C.07.0463.F; vgl. Cass. 17 oktober 2008, www.juridat.be, C.07.0214.N)

De vordering die in dergelijke omstandigheden wordt ingesteld, is een onrechtmatige daad die de dader verplicht de schade te vergoeden overeenkomstig het gemeen recht.
(vgl. Cass. 15 mei 1941, Pas 1941, I 192)

Mevrouw C toont niet aan dat Ethias gehandeld heeft met een lichtzinnigheid waaraan een normaal voorzichtig en bedachtzaam persoon zich niet zou bezondigen, met kwaadwilligheid of met kwade trouw, en evenmin dat Ethias een klaarblijkelijke beoordelingsfout zou hebben gemaakt. Zij toont ook niet aan dat Ethias gehandeld heeft met het oogmerk om te schaden.

In die omstandigheden dient haar vordering tot betaling van een vergoeding wegens tergend of roekeloos geding als ongegrond te worden afgewezen.

2. De oorspronkelijke tegenvordering van Ethias tot betaling van de door AG Insurance aan mevrouw C betaalde schadevergoeding

Vanaf haar eerste conclusie voor de arbeidsrechtbank, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 24 januari 2012, vorderde Ethias in ondergeschikte orde, met name in de hypothese dat de vordering van mevrouw C tot betaling van jaarlijkse rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid gegrond zou worden verklaard, mevrouw C gehouden zou zijn tot betaling aan Ethias van de door haar ontvangen schadevergoeding vanwege AG Insurance.

In haar syntheseberoepsconclusie na heropening van de debatten, neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 1 september 2014, begroot Ethias het teruggevorderde bedrag op 6.875,00 euro, te vermeerderen met de intrest aan 5 % vanaf 6 september 2000.

Terecht wijst Ethias in dit verband op het cumulatieverbod vervat in artikel 14 § 2 tweede lid van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector, dat bepaalt dat de volgens het gemeen recht toegekende schadevergoeding niet samenvoegbaar is met de op de grond van voornoemde wet toegekende schadevergoedingen.

Ten onrechte argumenteert mevrouw C dat de door de politierechtbank toegekende vergoeding voor blijvende arbeidsongeschiktheid andere schade dekt dan de rente voor blijvende arbeidsongeschiktheid die haar in het kader van de Arbeidsongevallenwet Openbare Sector wordt toegekend.

Inderdaad kende de politierechtbank deze vergoeding klaarblijkelijk toe voor andere materiële schade, onder ander meerinspanningen. De arbeidsongevallenvergoeding dekt echter ook de noodzaak van grotere inspanning en gaat het in het gemeen recht om dezelfde schade die niet afzonderlijk vergoed wordt.

(vgl. inzake arbeidsongevallen in de private sector: Cass. 16 maart 2004, NjW 2004, 860)

Naar oordeel van het arbeidshof kan geen toepassing worden gemaakt van artikel 59 § 1 van de Wet betreffende de budgettaire voorstellen 1976-77, dat bepaalt dat een vordering tot terugvordering van onverschuldigde prestaties in geval van een arbeidsongeval in de openbare sector verjaart na zes maanden, die een aanvang neemt op de eerste dag van de maand in de loop van waarvan de uitbetaling gebeurde.

De vordering van Ethias tot betaling door mevrouw C van de door haar ontvangen schadevergoeding vanwege AG Insurance, is immers geen terugvordering van onverschuldigde prestaties.

Dit in ondergeschikte orde gestelde onderdeel van de oorspronkelijke tegenvordering van Ethias, dat cijfermatig niet wordt betwist, komt dan ook gegrond voor.

3. De oorspronkelijke vordering van Kind & Gezin ten opzichte van Ethias

In de huidige stand van de procedure vordert Kind & Gezin in ondergeschikte orde voor recht te verklaren dat Ethias ertoe gehouden is om de polis 'verzekering tegen arbeidsongevallen' die Kind & Gezin bij haar heeft onderschreven, uit te voeren en dienvolgens Ethias te veroordelen om tot betaling van de jaarlijkse rente aan mevrouw C over te gaan.

Het staat niet ter discussie dat Kind & Gezin bij de Onderlinge Maatschappij voor Openbare Besturen (OMOM), thans Ethias, een polis heeft afgesloten om zich te verzekeren tegen het risico van arbeidsongevallen van haar personeelsleden, en zich wat deze polis betreft steeds gekwetend heeft van de op haar rustende verplichtingen.

Ethias is dan ook gehouden tot uitvoering van deze polis door betaling van de jaarlijkse rente aan mevrouw C

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep als volgt gegrond;

Vernietigt het bestreden vonnis en opnieuw recht doende, zegt voor recht dat Kind & Gezin en Ethias solidair gehouden zijn tot betaling aan mevrouw C van een jaarlijkse rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid van 5.848,18 euro;

Veroordeelt Ethias en Kind & Gezin solidair tot betaling aan mevrouw C van 21.936,72 euro, te vermeerderen met de wettelijke intrest aan de wettelijke intrestvoet op 5.484,18 euro vanaf 1 maart 2011, op 10.968,36 euro vanaf 1 maart 2012, op 16.452,54 euro vanaf 1 maart 2013 en op het volledige bedrag vanaf 1 maart 2014;

Verklaart de oorspronkelijke tegenvordering van Ethias gedeeltelijk gegrond;

Veroordeelt mevrouw C tot betaling aan Ethias van 6.875 euro door AG Insurance aan haar betaalde schadevergoeding, te vermeerderen met de gerechtelijke intrest aan de wettelijke intrestvoet vanaf 24 januari 2012;

Verklaart de vordering van Kind & Gezin als volgt gegrond; zegt voor recht dat Ethias gehouden is om de polis 'verzekering tegen arbeidsongevallen' die Kind & Gezin bij Ethias heeft onderschreven, uit te voeren door de betaling van de jaarlijkse rente aan mevrouw C

Verwijst Ethias in de kosten van het geding, aan de zijde van mevrouw C vereffend op 185,53 euro kosten dagvaarding, 218,64 euro rechtsplegingsvergoeding arbeidsrechtbank en 291,50 euro rechtsplegingsvergoeding arbeidshof en aan de zijde van Kind & Gezin vereffend op 218,64 euro rechtsplegingsvergoeding arbeidsrechtbank en 291,50 euro rechtsplegingsvergoeding arbeidshof.

Aldus gewezen en ondertekend door de vijfde kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

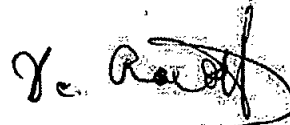

Daniel RYCKX,
Erik VAN LAER,
Paul MANS,
bijgestaan door :
Dirk DE RAEDT,

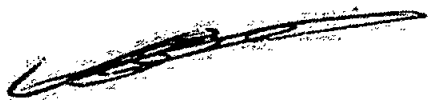
raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
griffier.

Daniel RYCKX;

Dirk DE RAEDT;

Erik VAN LAER

Paul MANS

De heer P. MANS, Raadsheer in sociale zaken als werknemer-arbeider, die bij de debatten aanwezig was en aan de beraadslaging heeft deelgenomen, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te ondertekenen.

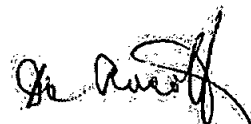
Overeenkomstig art. 785 Ger. Wb. wordt het arrest ondertekend door Mr D. RYCKX, Raadsheer en Mr. E. VAN LAER, Raadsheer in sociale zaken als werkgever.

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van maandag 22 december 2014 door:

Daniel RYCKX, raadsheer,
bijgestaan door
Dirk DE RAEDT, griffier.

Daniel RYCKX

Dirk DE RAEDT

